

71. Portret Stjepana Radića

72. Prvoprosinački akt

Gospodo odaslanici!

Vaš dolazak u ime Narodnoga Veća Slovenaca, Hrvata i Srba, dostojnoga predstavnika široke naše narodne misli, i Vaše saopćenje njegove misli, i Vaše saopćenje njegove historijske odluke od 24. novembra, kojom se proglašava državno ujedinjenje svega naroda i sve naše mile, namučene, ali slavne otadžbine, ispunilo me dubokom radošću.

Primajući to saopćenje, uveren sam, da ovim činom ispunjavam svoju vladalačku dužnost, jer njim samo privodim konačno u delo ono, što su najbolji sinovi naše krvi, sve tri vere, sva tri imena, s obje strane Dunava, Save i Drine, počeli pripremati još za vlade blažene uspomene moga deda Kneza Aleksandra I. i Kneza Mihajla ono, što odgovara željama i pogledima moga naroda, te u ime Njegova Veličanstva Kralja Petra I. proglašavam ujedinjenje Srbije sa zemljama nezavisne Države Slovenaca, Hrvata i Srba u jedinstvo Kraljevstvo Srba, Hrvata i Slovenaca.

Ovaj veliki i historijski čin neka bude najbolja nagrada, kako pregnuću Vašem i Vaših čestitih drugova u Narodnom Veću i svih Vaših suradnika, koji smelim prevratom stresoste sa sebe tudinski jaram, tako i visoko razvijenoj svesti i podnesenim velikim žrtvama svih delova naroda, koje Veće predstavlja. Tako isto neka današnji veliki čin bude najlepši venac na slavnim grobovima mojih oficira i vojnika, palih za slobodu i najdivnija kita na grudima njihovih srećnijih ratnih drugova, koji sa mnom doživeše, da izvojuju pobedu nad silnim neprijateljem, uz veliku i plemenitu pomoć naših moćnih saveznika.

(...) Veran primeru i savetu, kojeg imam od svoga uzvišenog roditelja, ja ću biti kralj samo slobodnim građanima države Srba, Hrvata i Slovenaca, ostati uvek veran velikim ustavnim, parlamentarnim i široko-demokratskim načelima, zasnovanim na općem pravu glasanja. Toga radija ću potražiti Vašu suradnju za obrazovanje vlade, koja